

Där människor och välfärd växer

– Civilsamhällets betydelse för
framtidens Sverige

Kristdemokraterna

Innehåll

INLEDNING OCH BAKGRUND	3
BALANS MELLAN SAMHÄLLET'S TRE SEKTORER	4
CIVILSAMHÄLLET'S FÖRÄNDRADE FÖRUTSÄTTNINGAR	5
KRISTDEMOKRATERNAS MÅL MED EN POLITIK FÖR CIVILSAMHÄLLET	6
KRISTDEMOKRATERNAS FÖRSLAG	7
FÖRENKLA OCH UTÖKA AVDRAGSRÄTTEN FÖR GÄVOR TILL DET CIVILA SAMHÄLLET'S ORGANISATIONER	7
STARTA EN INVESTERINGSFOND FÖR IDEELLA AKTÖRER I VÄLFÄRDSSEKTORN	8
GE FLER AKTÖRER I DET CIVILA SAMHÄLLET MÖJLIGHET ATT UTFÖRA OFFENTLIGT FINANSIERADE TJÄNSTER ...	9
FÖRENKLA REGELVERKET FÖR DET CIVILA SAMHÄLLET'S ORGANISATIONER.....	9
IDROTTENS POSITIVA REGLER OM ARBETSGIVARAVGIFTER SKA OMFATTA ALLA IDEELLA ORGANISATIONER	10
GÖR EN ÖVERSYN AV BIDRAGET TILL TROSSAMFUNDEN	10
SLÅ VAKT OM MOMSBEFRIELSEN FÖR SECOND HAND-BUTIKER MED HJÄLPSYFTE	11
VÄRNA CIVILSAMHÄLLET'S STÄLLNING I FÖRHÅLLANDE TILL NÄRINGSLIVET OCH DET OFFENTLIGA	11
EN SAMMANHÅLLEN POLITIK FÖR CIVILSAMHÄLLET.....	12

Inledning och bakgrund¹

I synen på det civila samhället går en tydlig skiljelinje i svensk politik. I grunden är det en fråga om skillnad i synen på människan, hennes förutsättningar och behov.

Å ena sidan finns den kollektivism som ser en stark stat som lösningen på nästan varje samhällsproblem. Där har det civila samhället en mycket underordnad betydelse från välfärdssynpunkt. Där finns även den statsindividualism som förvisso inte ser en stark stat som alltings lösning, men som samtidigt har anammat tanken på att man via skattsedeln kan köpa sig fri från beroendet av andra människor. Inte heller där har civilsamhället eller de mellanmänniska relationerna någon naturlig plats.

Å andra sidan finns den personalism som ser att små nära gemenskaper och ett ömsesidigt beroende är en central del av det mänskliga. Att det bara är i samspelet med andra som människan utvecklas som person. Denna skillnad i människosyn får konsekvenser för samhällssynen, vilket återspeglas i politiken.

Ibland kan det hos vissa låta som om civilsamhället bara är en fritidsaktivitet, ett litet sidospår till det som sker inom den offentliga sfären eller i den individuella. Vi menar alltså att civilsamhället är något mycket viktigare. Det är här grunden läggs för demokrati, medmänsklighet och ett fungerande Sverige. Kristdemokraternas politik strävar därför efter att stärka det civila samhället och därmed de mellanmänniska kontakterna.

Att oberoende från andra människor skulle leda till lycka är en missuppfattning. Starka relationer är ett så grundläggande mänskligt behov att det till och med går att mäta i livslängd.² Social isolering har värre hälsoeffekter än fetma och är ungefär lika allvarligt som alkohol och rökning.³ Människan växer i relationer. En politik vars konsekvens blir att de mellanmänniska banden försvagas kan aldrig kompenseras med att man stärker banden till offentliga institutioner eller skjuter till ytterligare bidrag. Det offentliga kan från mänsklig synvinkel bara vara ett komplement – inte utgöra samhällets grund.

Kristdemokraternas människosyn utgår från personalismen att varje människa är en unik och oersättlig individ och har samma absoluta och okränkbara värde oavsett kön, ålder, social position, etnisk och religiös tillhörighet eller sexuell identitet. Människovärdet är knutet till existensen, inte till olika stadier eller situationer i den enskilda människans livscykel eller till hennes förmågor eller egenskaper. Varje person har universella rättigheter och skyldigheter, men hon utvecklas i familjen och i andra naturliga gemenskaper. Det är i familjerna, folkrörelserna, de ideella organisationerna, kooperativen, stiftelserna, de politiska partierna med mera som vi odlar vår grundläggande etik och våra demokratiska traditioner. Sådana naturliga gemenskaper utgör stommen i samhället och ska, enligt oss kristdemokrater, ges rätt och möjligheter att förverkliga sin fulla potential. Det är i dem vi bygger och stärker tilliten mellan människor. Här lär vi oss

¹ Denna rapport är beslutad av Kristdemokraternas partistyrelse utifrån ett underlag framarbetat av en arbetsgrupp bestående av David Lega (ordförande), Veronica Kerr, Johan Davidson, Lennart Koskinen och Sofia Modigh. Anders Gustafsson har varit gruppens sekreterare.

² Dotinga 2010, citerad i Framtidskommissionen: DS 2013:3, sid 135.

³ Framtidskommissionen: DS 2013:3, sid 135.

<http://www.framtidskommissionen.se/wp-content/uploads/2013/02/Framtida-utmaningar-f%C3%B6r-sammanh%C3%A5llning-och-r%C3%A4ttvisa.pdf>

samarbete och konflikthantering. Det är bland annat därför Kristdemokraterna så starkt betonar civilsamhällets betydelse. Den mest grundläggande gemenskapen är familjen. I denna lilla grupp får familjemedlemmarna möjlighet att möta kärlek, omtanke och förståelse, men också att ställas inför krav och ta ansvar.

En av politikens viktigaste uppgifter är att värna dessa frivilliga sammanslutningars oberoende, att stärka dem och förenkla för deras verksamhet. Grundtanken är att staten skall lägga sig i så lite som möjligt och att så mycket som möjligt skall lämnas åt medborgarnas fria initiativ. Inte minst gäller detta inom familjepolitiken, som dock inte närmare berörs i just denna rapport. Givetvis ska all verksamhet som får stöd av det offentliga arbeta för alla människors lika och oskattbara värde, grundläggande etiska värden och demokratiska principer. Men alltför ofta knyts resurser detaljerat till olika mål som ska uppnås, där såväl medel som mål bestäms av politiker. Det kan då uppfattas som om det offentliga inte litar på civilsamhällets organisationer och i förlängningen på medborgarna. Öronmärkning av anslagen leder i värsta fall till att politiska krav får organisationerna att ägna sig åt annat än vad de själva definierar som sitt uppdrag.

Graden av det civila samhällets oberoende är nära knuten till organisationernas finansiering. En hög grad av offentlig finansiering kommer också att leda till direkt eller indirekt styrning från det offentliga. För många politiker är detta själva poängen. Då kan man kontrollera att medborgarnas frivilliga sammanslutningar inte tycker ”fel”, utan anpassar sig efter åsiktskrav från de för tillfället mest röststarka i den offentliga debatten. Vi hävdar även här civilsamhällets oberoende och mångfald, en mångfald som inte bör strypas eller styras i en annan riktning än vad medborgarna själva vill.

En reservation är på sin plats. Alla frivilliga sammanslutningar är inte av godo. Organisationer vars medlemmar begår, eller uppmuntrar till, kriminella handlingar blir en fråga för rättsväsendet. Att sådana existerar kan förstås aldrig motivera att civilsamhället ska styras in i en specifik inriktning.

En fungerande demokrati förutsätter ett starkt medborgarsamhälle. Utan ett levande civilt samhälle reduceras medborgarna till väljare, arbetskraft och konsument. Om vi inskränker det civila samhället till att bli utförare av statliga direktiv, riskerar vi att kväva de många organisationernas unika bidrag till vårt samhälle.

Kristdemokraterna är den politiska röst som tydligast har agerat för ett starkt civilsamhälle. I regeringsställning har vi utformat en politik för det civila samhället.⁴ Vi har fått till stånd en överenskommelse – ett kontrakt mellan regeringen, SKL och de idéburna organisationerna inom det sociala området.⁵ Vi drev på för att Sverige äntligen skulle få avdragsrätt för gåvor till hjälpverksamhet, ett principgenombrott som blev verklighet 2011. Förslagen i den här rapporten är ännu ett steg på vägen mot ett starkare civilsamhälle.

Balans mellan samhällets tre sektorer

Det finns tre centrala och samverkande funktioner i ett fungerande samhälle. Under medeltiden kallades de Korset, Svärdet och Penningpungen. Korset betecknade då kyrkornas moraliska,

⁴ Se länk: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/13/62/26/5854412c.pdf>

⁵ Se: <http://overenskommelsen.se/wp/wp-content/uploads/2011/02/overenskommelsen.pdf>

idéburna och andliga makt medan Svärdet stod för den världsliga makten. Penningpungen betecknade både den ekonomiska makten och de faktiska makthavarna.

Under de ibland revolutionära tongångarna 1968 och några år efteråt sa man i stället Gud, Staten och Kapitalet. Då ville många marxistiskt inspirerade debattörer avskaffa både Gud och kapitalet och låta staten överta hela ansvaret, så som hade skett i både Sovjet och Maos Kina.

Templet, Tornet och Torget har i modern tid föreslagits som alternativa metaforer. Dagens verklighet är dock mer komplicerad. ”Templet” består inte längre bara av kyrkan, eller ens bara av många kyrkor och trossamfund tillhörande kristendomen eller andra religioner. Templet har dessutom delvis sekulariserats och berikats med andra idéburna rörelser som Röda korset, Rädda barnen, Svensk Idrott, Sjöräddningssällskapet och många, många fler. Det gemensamma är att verksamheten främst styrs av idéer, inte ekonomi. ”Tornet” och ”Torget” är i dag också mer mångfacetterade, där exempelvis offentlig sektor ibland verkar på konkurrensutsatta marknader. Historien har dock lärt oss att alla tre funktionerna inte bara behövs, utan i ett väl fungerande samhälle helst ska stå i ett balanserat förhållande till varandra.

Sammanfattningsvis talar vi alltså om samhällets tre huvudfunktioner:

- **Det offentliga**, som inkluderar stat, kommuner och landsting och i grunden all offentligt finansierad verksamhet.
- **Näringslivet**, som utgörs av samhällets kommersiella sektor, industrier, tjänsteföretag, banker och andra verksamheter som primärt drivs i syfte att ge en optimal avkastning på satsat kapital och arbete.
- **Civilsamhället**, som drivs av medborgarnas övertygelser och vilja att bidra till livskvalitet i många dimensioner, fysiskt, psykiskt, socialt och existentiellt. Familjen är samhällets viktigaste beståndsdel och en omistlig del i det civila samhället.

I ett balanserat och demokratiskt samhälle samverkar dessa tre på många områden, men ingen sektor tillåts dominera någon av de övriga.

Ett levande civilsamhälle är basen för ett väl fungerande, demokratiskt och mänskligt samhälle. Det startar hos den enskilda människan, familjen, den utvidgade familjen, grannskapet och närsamhället. Det tar sig uttryck i allehanda aktiviteter av kulturell, idrottslig, intellektuell eller ideologisk art. Dessa formar sedan civilsamhällets struktur i form av idéburna organisationer, föreningar och nätverk. Civilsamhället samverkar med samhällets två andra huvudfunktioner, Det offentliga och Näringslivet, där den senare är grunden för hela samhällets försörjning och ekonomiska välbefinnande.

Civilsamhällets förändrade förutsättningar

Civilsamhället förändras i takt med att Sverige och världen i stort förändras. Vårt land är idag ett pluralistiskt medborgarsamhälle, inte ett förhållandevis homogent ”folkhem”. Individualism och självförverkligande har blivit viktigare, vilket inte nödvändigtvis gör människor mindre engagerade. Engagemanget tar sig däremot andra uttryck.

Befolkningen blir allt äldre, samtidigt som medborgarnas förväntningar på välfärden ökar. Datorer, mobila enheter och sociala medier har förändrat vårt sätt att kommunicera, vårt sätt att tänka och organisera oss. En accelererande globalisering har gjort oss mer beroende av vår omvärld än någonsin.

I civilsamhället har relationen mellan organisationerna och deras medlemmar kraftigt förändrats. Antingen genom fallande medlemstal hos vissa organisationer, exempelvis delar av folkrörelserna, eller genom att banden mellan medlemmar och organisation försvagas. Vi ser en ökad professionalisering inom civilsamhället, där experter ofta blir mer drivande än de ideella krafterna. I välfärden kan man också se klara förändringar. På tidigt 1970-tal förknippades välfärd med offentliga monopol utan valfrihet. Då var ökad statlighet svaret på allt, samtidigt som förtroendet för medborgarnas förmåga att själva fatta beslut rörande sin vardag var minimalt.

Detta har stadigt förändrats. Redan 1990, när Maktutredningen avslutade sitt arbete, löd de sista orden:

*"...hur man kan förena önskan om social trygghet på grundval av gemensamma ordningar med önskan om individuell valfrihet. Ytterst är detta en fråga om hur man kan kombinera fria personliga val med solidarisk gemenskap."*⁶

Detta har varit en linje i Kristdemokraternas reformarbete. Utveckla, vara innovativa, få fram det bästa i samhällets tre sektorer. I regeringens överenskommelse med idéburna organisationer inom det sociala området och SKL kan man på Kristdemokraternas initiativ läsa följande:

*"Det är regeringens avsikt att utveckla välfärden. Offentlig finansiering av tjänster som produceras av andra aktörer är inget hot mot välfärdsstaten utan en grundläggande del i ett fungerande samhälle. Den ideella sektorn är en resurs för att utveckla välfärden – inte en potentiell besparingsmöjlighet."*⁷

Kristdemokraternas mål med en politik för civilsamhället

Det kan tyckas motsägelsefullt med en politik för ett område som vi i så hög utsträckning som möjligt vill hålla politiken borta ifrån. Vi vill därför vara tydliga med vår utgångspunkt: Staten är aldrig neutral i relation till civilsamhället. Staten sätter gränser, skyddar, strukturerar, stimulerar – eller kväver. Allt utifrån vilken lagstiftning och vilka incitament som finns eller saknas.

Ett livskraftigt och dynamiskt civilsamhälle ökar möjligheterna till en stark och dynamisk demokrati. Därför vill vi:

- Stärka de naturliga gemenskaper där vi växer som människor. Därmed stärks också vi – som individer och som samhälle.
- Öka sammanhållningen inom och mellan olika befolkningsgrupper i takt med att det sociala kapitalet byggs upp.

⁶ Enligt Olof Petersson vid seminariet "Maktutredningen och statsindividualismen".

http://www.olofpetersson.se/_arkiv/skrifter/timbro120925.pdf Se sid 1

⁷ Överenskommelsen mellan regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området och SKL sid 9. <http://overenskommelsen.se/wp/wp-content/uploads/2011/02/overenskommelsen.pdf>

- Främja mångfalden. Detta kan bara ske genom att värna civilsamhällets oberoende på finansieringsfronten.

Kristdemokraterna brukar säga att samhället är större än staten. Mot bakgrund av vår människosyn så kan man också säga att välfärdssamhället är större än välfärdsstaten. Vi tror att ett samhälle byggt på de principer vi anför har förutsättningar att bli ett mer välmående samhälle.

Vi identifierar därmed följande utmaningar som särskilt viktiga:

- **Civilsamhällets oberoende.** Det finns en risk för att civilsamhället begränsas till att vara en välfärdsutförare eller verkställare av statliga dekret. Om staten i allt högre utsträckning dikterar villkoren för civilsamhällets verksamheter, och samtidigt svarar för en allt större del av dess finansiering, så riskeras civilsamhällets självständiga röst och unika bidrag. Utvecklingen har redan i viss utsträckning gått i den riktningen. Detsamma gäller också med marknadsanpassning, där civilsamhällets organisationer bitvis agerar enligt kommersiella principer.
- **Civilsamhällets insatser som utförare av välfärdstjänster.** Antalet utförare har visserligen ökat, men som andel har de minskat. Kristdemokraterna har konsekvent försvarat mångfalden och medborgarnas möjligheter att själva välja utförare inom exempelvis vård och äldreomsorg. Motiven är främst två.
 - Vi värnar medborgarnas vardagsmakt och tilltron till att de själva är kapabla att veta vad som är bäst för dem, snarare än att politiker ska välja åt dem.
 - Innovationskraften i alla tre sektorer behövs om vi ska säkra samhällets välfärd och medborgarnas livskvalitet. Tar man bort eller kraftigt begränsar den ideella och den privata sektorns möjligheter så kommer detta att bli mycket svårt. Vägen till en förbättrad välfärd går via fokus på kvalitet, inte på ägarformer. Många vill begränsa eller i realiteten sätta stopp för två av tre sektorer. Vi välkomnar i stället de ideella krafterna och vill underlätta för dem att bidra.
- **Den byråkratiska bördan.** Samhällsutvecklingen har medfört en kraftig ökning av den byråkratiska bördan för ett stort antal organisationer under de senaste decennierna, inte minst bland de mindre. Även om syftet ofta är gott, har det medfört att mer tid läggs på att styra verksamheten på ett korrekt sätt, vilket resulterar i minskad tid för själva verksamheten. Detta riskerar att kväva många av civilsamhällets viktiga bidrag till vårt samhälle.

Kristdemokraternas förslag

Förenkla och utöka avdragsrätten för gåvor till det civila samhällets organisationer

Kristdemokraterna vill:

- Ta bort årsavgiften på 7 000 kronor och registreringsavgiften på 10 000 kronor.
- Höja maxbeloppet till 12 000 kronor per år.
- På sikt vill vi också verka för att avdragsrätten utvidgas så att även företag ska medges rätt till skatteavdrag för gåvor till ideell verksamhet.

Alliansregeringen införde 1 januari 2012 en avdragsrätt för gåvor till ideell verksamhet med social inriktning eller som främjar forskning. Skattereduktion medges med 25 procent av gåvobeloppet och uppgår till högst 1 500 kronor per person och år. Under det första året gav drygt 200 000 personer gåvor som gav rätt till skattereduktion för cirka 153 miljoner kronor.

Sverige var tidigare det enda EU-land som inte tillät sina medborgare att göra avdrag för gåvor till ideell verksamhet. Kristdemokraterna ser därför denna reform som epokgörande och nödvändig. Vi ser den som ett första steg i ett bredare arbete för att markera det civila samhällets betydelse och relation till den offentliga sektorn och till företagssfären.

För närvarande är ett 60-tal organisationer registrerade som godkända gåvomottagare hos Skatteverket. Med dagens regler måste en organisation bedriva hjälpverksamhet bland behövande, eller främja vetenskaplig forskning för att kunna bli en godkänd gåvomottagare som kan medföra en rätt till skattereduktion för givaren. Ett andra steg tas genom förslag i budgetpropositionen för 2014 där ändamålet hjälpverksamhet bland behövande vidgas till att omfatta social hjälpverksamhet. En erfarenhet från det första året med avdragsrätten är att det främst varit större insamlingsorganisationer som har utnyttjat den.

Nu vill Kristdemokraterna ta nästa steg: Vi vill slopa såväl årsavgiften på 7 000 kronor som ansökningsavgiften på 10 000 kronor. På sikt vill vi också verka för att avdragsrätten utvidgas så att även företag ska medges rätt till skatteavdrag för gåvor till ideell verksamhet.

Med dessa förändringar kommer en större del av civilsamhället att omfattas av systemet med skattereduktion och fler av de mindre, medlemsdrivna organisationerna får lättare tillgång till systemet när de administrativa avgifterna slopas. Om även företag ges rätt till skattereduktion för gåvor kommer vitaliseringen av civilsamhället att öka ytterligare.

Ekonomiska konsekvenser: En beräkning från Riksdagens utredningstjänst uppskattar de uteblivna statliga intäkterna från årsavgiften till 462 000 per år, och registreringsavgifter till cirka 220 000 kronor per år i genomsnitt. Skattereduktion för gåvor från företag är betydligt svårare att räkna på, men uppskattas leda till cirka 240 miljoner kronor i uteblivna skatteintäkter.

Starta en investeringsfond för ideella aktörer i välfärdssektorn

Kristdemokraterna vill:

– Avsätta 250 miljoner kronor till en investeringsfond för ideella utförare i välfärden. Fonden ska handhas av Tillväxtverket.

Under de senaste åren har den ideella sektorns insatser som utförare av välfärdstjänster ökat i absoluta termer. Men som andel av helheten har den minskat. Samtidigt vet vi att många av de idéburna organisationerna har såväl ett stort förtroende hos allmänheten som en vilja att växa.

Ett av problemen som de ideella aktörerna lyft fram är kapitalförsörjningen. Enkelt uttryckt är bankernas bedömningssystem vid utlåning anpassat för ekonomiska vinstkalkyler i aktiebolag, inte för ideella organisationer vars verksamhet baseras mer på värderingar och återinvesteringar i verksamheten. Av Famnas medlemsorganisationer uppger drygt 40 procent av medlemmarna att kapitalbrist är det största tillväxthindret. Motsvarande siffra i småföretagsbarometern är ca 4

procent. Det är tydligt att varken det traditionella banksystemet eller till exempel Almi har kunnat möta de behov som många idéburna non-profitföretag möter. Detta trots att dessa organisationer eller sociala företag ofta har en både långsiktig och bärkraftig verksamhet.

Detta vill Kristdemokraterna råda bot på med hjälp av en statlig investeringsfond, på liknande sätt som har skett i Storbritannien genom Big Society Capital. Tanken är att medel från fonden ska kunna användas för så kallade sociala investeringar. Det kan bland annat handla om lån med något lägre traditionella avkastningskrav. En klumpsumma bör inledningsvis avsättas på förslagsvis 250 miljoner kronor. Dessa medel skulle kunna anslås engångsvis på statsbudgeten.

Ge fler aktörer i det civila samhället möjlighet att utföra offentligt finansierade tjänster

Kristdemokraterna vill:

- Införa ett lagstadgat krav på kommunerna att tillhandahålla valfrihet, genom exempelvis upphandling, ramavtal eller LOV.

Möjligheterna att styra sin vardag ser olika ut beroende på i vilken kommun man bor. Å ena sidan är detta inte konstigt, med tanke på att vi har kommunalt självstyre. Å andra sidan finns det orimliga begränsningar i möjligheten till vardagsmakt. En viktig orsak till detta finns i att alla kommuner ännu inte har infört några reella valmöjligheter.

Det finns flera fördelar med att förenkla för civilsamhällets organisationer att utföra offentligt finansierad välfärd: Kommunerna får ut mer per skattekrona; medborgarna får ökade valmöjligheter; civilsamhällets kompetens och innovationskraft kommer bättre till sin rätt. Det vore en vinst för samhället om det möjliga antalet aktörer breddas så mycket som möjligt. Därför behövs det fler alternativ för att skapa största möjliga valfrihet med hänsyn till de lokala förutsättningar som finns i olika kommuner.

Ekonomiska konsekvenser: Mindre, relativt hanterliga kostnader kan bli aktuella. Kostnader som dels inbegriper genomförandestöd till huvudmännen, dels övriga kostnader enligt finansieringsprincipen. Det är inte möjligt att på förhand precisera de sistnämnda, men kommuner som idag inte upphandlar äldreomsorg måste skapa inomkommunala system för detta. En överenskommelse bör träffas med Sveriges kommuner och landsting. En summa om 50 miljoner kronor i stimulansbidrag bör avsättas.

Förenkla regelverket för det civila samhällets organisationer

Kristdemokraterna vill:

- Tillsätta en utredare som sammanställer konkreta förslag på hur man kan förenkla för civilsamhällets organisationer.
- Avskaffa reklamskatten för ideella föreningar.

Regeringen har beslutat om en rad målsättningar för att förenkla regelverket för det svenska näringslivet. Samma ambition ska finnas för det civila samhället. Vi vill att civilsamhället ska fortsätta att utvecklas och därför ska onödiga regler och lagar som i första hand försvårar för organisationer tas bort.

Reklamskatten är en betydande utgift för många ideella föreningar. Dessutom tillkommer arbetstimmar för att hantera administration kring denna skatt. När det gäller ideella föreningar lämnade idrottsskatteutredningen (SOU 2006:23) förslag om att reklamskatten skulle tas bort för ideella föreningar. Kristdemokraterna tycker att det är angeläget att ta bort reklamskatten som drabbar ideella föreningar.

Idrottens positiva regler om arbetsgivaravgifter ska omfatta alla ideella organisationer

Kristdemokraterna vill:

- Säkerställa att alla ideella organisationer får samma regler om arbetsgivaravgift som idrottsrörelsen har idag.

Under lång tid har idrottsrörelsen haft förmånliga regler som innebär att föreningar inte behöver betala någon arbetsgivaravgift på utbetald ersättning om ersättningen till en idrottsutövare under ett kalenderår understiger ett halvt prisbasbelopp. Till idrottsutövare räknas bland annat en aktiv idrottskvinna/man, tränare, tävlingsfunktionär, men däremot inte kanslipersonal eller vaktmästare. Med detta undantag har idrottsrörelsen en förmån som betyder mycket för dess verksamhet. Vi vill bevara idrottsrörelsens regler. Samtidigt ser vi det som en rättvisaspekt att övriga organisationer i civilsamhället inkluderas i samma regelverk.

Ekonomiska konsekvenser: Riksdagens utredningstjänst uppger att reformen innebär cirka 260 miljoner kronor i minskade offentliga intäkter. Siffran är förmodligen i överkant.

Gör en översyn av bidraget till trossamfunden

Kristdemokraterna vill:

- Höja stödet till trossamfunden.

En av utgångspunkterna för stat-kyrkareformen år 2000 var att öka likställigheten mellan olika trossamfund. Det statliga stödet till trossamfunden ska ses som ett led i denna strävan. Stödet ska bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad verksamhet. Vi vill att kyrkor och andra religiösa samfund ska kunna fortsätta och utvidga sin verksamhet, inte minst det sociala arbete som många av dem utför.

Sedan 2001 hade stödet varit oförändrade 50 miljoner kronor per år. Tack vare Kristdemokraterna har stödet höjts med inte mindre än 50 procent 2011-2013.

Slå vakt om momsbefrielsen för second hand-butiker med hjälpsyfte

Kristdemokraterna vill:

- Slå vakt om momsbefrielsen för den second hand-verksamhet som i hjälpsyfte drivs av ideella föreningar och religiösa samfund.

I Sverige behöver inte ideella föreningar och religiösa samfund betala moms på sin välgörenhetshandel. Orsaken är att de generellt sett inte drivs med vinstsyfte, utan endast för att hjälpa behövande i Sverige och i andra länder. Våra regler har dock fått EU-kommissionen att kritisera svensk lagstiftning för att skapa en illojal konkurrens mellan ideella organisationer och företag.

Om de här organisationerna skulle tvingas betala 25 procent moms, leder det med all sannolikhet till att de behövande får mindre resurser. Detta är en utveckling vi vill undvika.

Värna civilsamhällets ställning i förhållande till näringslivet och det offentliga

Kristdemokraterna vill:

- Tillsätta en utredning som klargör problemen med de regelverk som finns i civilsamhällets gränsland till näringslivet och det offentliga, samt presentera förslag som värnar civilsamhällets ställning.

Samhällsutvecklingen har gjort det allt svårare att skilja mellan civilsamhället, det offentliga och näringslivet. Under den senare tiden har såväl domstolsbeslut som myndighetsdirektiv bidragit till denna otydliga gränsdragning. Marknadsdomstolen har likställt föreningsliv med företagande, om en förening bedriver någon form av ekonomisk verksamhet. Har man någon hantering av pengar så jämförs detta med företag.⁸ Ett annat exempel är när Livsmedelsverket jämför ideella föreningar med livsmedelsföretag, om den ideella föreningen på något sätt hanterar livsmedel i sin verksamhet. Detta kan drabba en fotbollsklubb som säljer korv med bröd i matchpausen.

Detta är en utveckling som inte är önskvärd. En utredare bör därför se över gråzonerna för att därefter presentera förslag som på ett tydligt sätt värnar civilsamhällets ställning.

⁸ <http://www.dn.se/debatt/sluta-behandla-ideella-foreningar-som-foretag/>

En sammanhållen politik för civilsamhället

Kristdemokraterna vill:

- Samla största möjliga del av politiken för det civila samhället under ett och samma departement.
- Tillsätta en nationell samordnare för det civila samhället.

Idag sköter olika departement olika områden inom politiken för civilsamhället. Medan exempelvis Kulturdepartementet handhar idrottsrörelsen, så är Miljödepartementet ansvarigt för Svenskt Friluftsliv. Sociala företag såsom Fryshuset ligger under Ungdomsstyrelsen medan våra trossamfund ligger under Socialdepartementet. Risken med det nuvarande upplägget är att politiken blir för spretig, samt att frågor av övergripande karaktär hamnar mellan stolarna.

Vi vill att en så stor del som möjligt av politiken för civilsamhället samlas under samma departement. Med en nationell samordnare på området underlättas dessutom civilsamhällets och regeringens ömsesidiga kontakter. Med dessa åtgärder ökar möjligheten till en sammanhållen politik för det civila samhället.